

Her çocuk okuyacağı kitabı kendi seçmeli

Çocuk ve gençlere yönelik kitaplar yayımlayan Günışığı Kitaplığı 15. yılını kutluyor. Çocukların okumak istediklerini kendilerinin seçmesi gerektiğini söyleyen Günışığı Kitaplığı Genel Yayın Yönetmeni Mine Soysal, ECE KOÇAL'a konuştu

Farklı yaş gruplarına farklı temalarda yayımlanan çocuk ve gençlik kitapları, özellikle editöryal kalitenin artmasıyla çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmada önemli rol üstleniyor. 15. yılını birbiri ardına çıkardıkları kitaplarla kutlayan Günışığı Kitaplığı'nı ve Türkiye'deki gençlik yayıncılığını, yayınevinin Genel Yayın Yönetmeni Mine Soysal'la konuştuk.

- Şu anda Türkiye'de çocuk ve gençlik edebiyatı nasıl bir dönemde?

- Çocuk ve gençlik kitapları, son 10 yılda Türkiye'de yayıncılığın gülen yüzü oldu. Günışığı Kitaplığı gibi yayınevlerinin kurulması, çağdaş nitelikli eserlerin yayımlanmaya çalışılması, çocuk ve gençlik edebiyatı ölçütlerinin oturtulması için uzun yıllar ciddi bir emek verildi. Masalların yetişkin tınısından, eğitim yayıncılığının didaktik üslubundan edebiyatı ayırmak, son 10-15 yıllık maratonun en önemli dönemeçleriydi.

- İyi bir çocuk kitabı nasıl olmalı?

- Çocuk kitabı deyince, çocuğun bir şeyler öğrenmesi gerektiği sanıldı hep. Çocuk kitapları 1990'ların ortalarında bırakın çocukları, yetişkinlerin bile asla ellerine almak istemeyecekleri bir biçime bürünmüştü. Her yaş grubunun farklı okuma ihtiyaçları vardır ve kitapların bu ihtiyaçlara göre yazılması, resimlendirilmesi, yayına hazırlanması gerekir. Neyse ki son 10 yılda bu konuda sektörel olarak çaba göstermemiz gerektiğine inanan çok sayıda yayınevi olmaya başladı.

YAYINCILIKTA EN ÖNEMLİ ŞEY, EDITÖRLÜK

- Çocuğun kitap seçiminde anne-babanın üzerine düşen görev nedir?

- Kitap edinmek, okumak, sevmek ya da sevmemek hakkı, bir bireysel özgürlük meselesi. Bireysel özgürlükler, çocuklar için de gençler için de yetişkinler için de, yaşlılar için de aynı şekilde işler. Ailelerin yapması gereken, çocukların mümkün olduğunca çok okumasını sağlamak. Bir çocuğu hayata hazırlamak, sadece öğütler vererek veya dişini fırçalamasını öğretmekle olmaz. İnsan olmayı, bu koskoca evrenin minik bir zerrisi olmayı, sanatla, bilimle, edebiyatla öğretebiliriz. Bu da, 'Şunu okuyacaksın, bunu okumayacaksın,' diyerek olmaz. Ne yazık ki çocuklar edebiyatla hâlâ ödev noktasında tanışıyor. Bir gün, 15 yaşında bir genç bana, 'Polisiye okuduğum için katil olacağımı sanıyor ve kitabı elimden alıyorlar,' demişti. Halbuki polisiye, okuma keyfi aşulamakta çok önemlidir. Bir insan denemeden, polisiyeden, şiirden veya öyküden hoşlanıp hoşlanmadığını bilemez. Dolayısıyla seçim de yapamaz.

- ON8 diye yeni bir marka daha kurdunuz. Neden böyle bir ayırım yapmayı tercih ettiniz?

- 15. yılımızda ON8 markası adı altında, toplumsal olarak rüştünü ispat etmeye yaklaşmış gençlerimizin özgürce okuyabilecekleri farklı temalarda kitaplar yayımlamak istedik. İlk üç kitabımız, Amerikan edebiyatından *Intihar Notlarım*, İtalyan edebiyatından *Var Mısın? Yok Musun?* ve Alman edebiyatından *Kırmızı Başlıklı Kız Ağlıyor*, geçen hafta satışa çıktı. Bunlar gençlerin okuması için kaleme alınmış daha sıradışı, kitaplar. Örneğin *Kırmızı Başlıklı Kız Ağlıyor*, bir masalın gerçek hayatta ne hale gelebileceğine dair sarsıcı bir roman. Aile içi taciz işleniyor. Her gün farklı sebeplerle kadınların öldürüldüğü bu ülkede bir gencin bu gibi konuları okuyup, tartışabiliyor olması lazım.

Mine Soysal: "Her yaş grubunun farklı okuma ihtiyaçları vardır."

FOTOĞRAF TIJEN BURULTAY

- Çıtır Çıtır Felsefe dizisi en çok ilgi çeken kitaplarınızdan sanırım...

- 2006'dan bu yana Fransız yazar Brigitte Labbe'nin *Çıtır Çıtır Felsefe* dizisini yayımlıyoruz. Fuar zamanında 20. kitabını yayımlayacağız ve Brigitte Labbe de gelecek. Felsefe, edebiyat okumak için çok önemli bir alt donanım sağlıyor. Labbe'nin günlük

hayatın içinden temel öykülerle düşündürülen bir yöntemi var. 400 bin baskı yapmış bir dizi bu. Cinsiyet farklılıkları, din, sınıfsal ayrılıklar, düşünce farklılıkları gibi aslında her gün içinde yaşadığımız ama çocuğumuz sorduğunda gak guk etmekten başka ne diyeceğimizi bilemediğimiz pek çok temel konuda mükemmel yakın bir yaklaşım sunuyor. 4-5-6. sınıf öğrencilerine öneriyoruz. Fakat üst sınırı yok. Zeynep Oral, 'Bu kitapları yöneticilerimiz okusaydı, ülke bu hale gelmeyebilirdi,' demişti.

- Çocuk ve gençlik yayıncılığında en büyük eksik nedir?

- Yayıncılıkta en önemli şey editörlüktür. Eğer bir konuda uzman editör yoksa, o konuda yayın yapamazsınız. Yazarların yazdıklarının o yayınevi tarafında yayımlanıp yayımlanmayacağını, o yayınevinin yayıncılık anlayışına, dünya görüşüne uyup uymadığını söyleyecek olan editördür. Bu konuda Türkiye'nin çok taze bir deneyimi var. Çocukla haşır neşir olmuş birçok kişi, öğretmenler, hatta anneler 'Ben nasılsa çocuklarla içiçeyim, bu işi bilirim,' deyip yazdıkları her metnin de kitap olabileceğini sanabiliyor. Burada yayıncı devreye giriyor.

Seminer ve yarışmalar

"Eğitimde Edebiyat Seminerleri düzenliyoruz. Türkiye'nin her yerinden ilköğretim ve lise öğretmenlerinin ücretsiz katıldığı bu seminerlerde, edebiyatın yaratıcı yollarla eğitime katılabileceğinin somut örneklerini gösteriyoruz.

Ayrıca 6-7-8. sınıflar için Zeynep Cemali Öykü Yarışması düzenliyoruz. 2009'da kaybettiğimiz Zeynep Cemali'nin bir kitabından seçtiğimiz bir cümleden yola çıkarak yazdıkları öyküleriyle katılıyorlar. Ödül töreni her yıl Cemali'nin ölüm yıldönümü olan 26 Kasım'da gerçekleştiriliyor. Aynı gün, Kadir Has Üniversitesi'nde Zeynep Cemali Edebiyat Günü düzenliyoruz."

31 yazardan metinler

- Kendi alanınızda en üretken yayınevlerinden birisiniz. Son olarak 15. yılınız için bir kitap hazırladınız...

- 15 yılda 220'den fazla kitap yayımladık. 7 milyondan fazla kitabımız okundu. Bu başarının temelinde, edebiyatı çocuk ve gençlere göre yayımlamayı öğrenmiş olmak yatıyor. Aslında çok emek vererek çalıştığımız için 220 çok büyük bir sayı değil. Ama son zamanlarda daha yoğun olduğumuz kesin. Örneğin bugün (21 Eylül) 15 ismini verdiğimiz kitap raflarda yerini alıyor. 15. yılımız için yayın yönetmenimiz Müren Beykan tarafından yayına hazırlanan bu kitapta Murathan Mungan, Mine Söğüt, Elif Şafak, Enver Ercan, Behçet Çelik, Murat Gülsoy gibi çağdaş edebiyatımızın önemli isimlerinin yazıları yer alıyor. Onlardan 15 yaş üzerine metinler düşünmelerini istedik ve 31 yazar büyük bir samimiyetle, çoğu da kendi 15 yaş civarındaki anılarını paylaştılar.